



SENAT RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

**Zapis stenograficzny**  
**(103)**

10. posiedzenie  
Komisji Spraw Zagranicznych  
w dniu 7 lutego 2006 r.

VI kadencja

### Porządek obrad:

1. Rozpatrzenie ustawy o ratyfikacji Konwencji w sprawie znakowania plastycznych materiałów wybuchowych w celu ich wykrywania, podpisanej w Montrealu dnia 1 marca 1991 r. (druk nr 61).
2. Rozpatrzenie ustawy o ratyfikacji Umowy między Republiką Czeską, Rzeczpospolitą Polską i Republiką Słowacką w sprawie rozwiązania Brygady Wielonarodowej, sporządzonej w Bratysławie dnia 30 maja 2005 r. (druk nr 62).
3. Rozpatrzenie ustawy o ratyfikacji Protokołu dodatkowego do Porozumienia między Republiką Austrii, Królestwem Belgii, Królestwem Danii, Republiką Finlandii, Republiką Federalną Niemiec, Republiką Grecką, Irlandią, Republiką Włoską, Wielkim Księstwem Luksemburga, Królestwem Niderlandów, Republiką Portugalską, Królestwem Hiszpanii, Królestwem Szwecji, Europejską Wspólnotą Energii Atomowej a Międzynarodową Agencją Energii Atomowej dotyczącego wprowadzenia w życie artykułu III ustępy 1 i 4 Układu o nierozprzestrzaniu broni jądrowej, podpisanego w Wiedniu dnia 22 września 1998 r. (druk nr 65).
4. Rozpatrzenie ustawy o ratyfikacji Protokołu o przywilejach i immunitetach Europejskiej Organizacji Badań Jądrowych, podpisanego dnia 17 grudnia 2004 r. w Genewie (druk nr 63).
5. Rozpatrzenie ustawy o ratyfikacji Porozumienia między Królestwem Belgii, Królestwem Danii, Republiką Federalną Niemiec, Irlandią, Republiką Włoską, Wielkim Księstwem Luksemburga, Królestwem Niderlandów, Europejską Wspólnotą Energii Atomowej a Międzynarodową Agencją Energii Atomowej dotyczącego wprowadzenia w życie artykułu III ustępy 1 i 4 Układu o nierozprzestrzaniu broni jądrowej, podpisanego w Brukseli dnia 5 kwietnia 1973 r. (druk nr 64).

*(Początek posiedzenia o godzinie 14 minut 03)*

*(Posiedzeniu przewodniczy przewodniczący Stefan Niesiołowski)*

**Przewodniczący Stefan Niesiołowski:**

Właściwie czas już... Przepraszam...

*(Rozmowy na sali)*

Proszę państwa, jeszcze raz przepraszam. Rozpoczynamy obrady.

Ponieważ porządek obrad został rozdany i jest znany, ja już go nie będę czytał. Chciałbym zapytać dla przyzwoitości, czy ten porządek został zaakceptowany, czy są... Oczywiście, są wolne wnioski na końcu, jak zawsze. Rozumiem, że nie ma sprzeciwów. W takim razie przystępujemy do realizacji tego porządku.

Pierwszy punkt to rozpatrzenie ustawy o ratyfikacji Konwencji w sprawie znakowania plastycznych materiałów wybuchowych w celu ich wykrywania, podpisanej w Montrealu 1 marca 1991 r. Mamy odpowiednie druki sejmowe.

Jeżeli można, to chciałbym poprosić przedstawicieli Ministerstwa Spraw Zagranicznych i przedstawicieli Ministerstwa Transportu i Budownictwa o zabranie głosu, oczywiście jeżeli uważają panowie, że jakieś uwagi są tu konieczne. Proszę bardzo.

**Zastępca Dyrektora Departamentu Prawno-Traktatowego  
w Ministerstwie Spraw Zagranicznych  
Andrzej Kremer:**

Panie Przewodniczący! Szanowni Państwo Senatorowie! Drodzy Państwo!

Chciałbym uprzejmie powiedzieć, że Konwencja w sprawie znakowania plastycznych...

*(Głos z sali: Proszę uprzejmie się przedstawić.)*

Andrzej Kremer, dyrektor Departamentu Prawno-Traktatowego w MSZ.

Konwencja ta została sporządzona w Montrealu 1 marca 1991 r. podczas konferencji dyplomatycznej Organizacji Międzynarodowego Lotnictwa Cywilnego ICAO. Weszła ona w życie 21 czerwca 1998 r., a jej stronami jest obecnie sto piętnaście państw członkowskich Organizacji Międzynarodowego Lotnictwa Cywilnego oraz dwadzieścia jeden państw członków Unii Europejskiej, co też stanowi jedną z przesłanek, aby Polska związała się tą konwencją.

Związanie konwencją następuje w trybie przystąpienia, ponieważ Polska nie podpisała konwencji w momencie, kiedy była wyłożona do podpisania w 1991 r.

Konwencja co do meritum wprowadza obowiązek znakowania plastycznych materiałów wybuchowych, co ma przyczynić się do poprawy bezpieczeństwa między-

---

narodowego i zapobiegania aktom terroryzmu zarówno w ruchu lotniczym, jak i oczywiście w dziedzinie działań na lądzie. W wyniku tych działań terrorystycznych mogłoby nastąpić zniszczenie statków powietrznych, innych środków transportu oraz obiektów lądowych. Konwencja przewiduje również, że każde państwo będące jej stroną podejmie niezbędne i skuteczne działania w celu realizacji zakazu wytwarzania i wwozu na swoje terytorium nieoznakowanych materiałów wybuchowych, a oznakowane objęło szczególną, stosowną kontrolą.

Ponieważ konwencja dotyczy spraw uregulowanych w ustawach, w tym w szczególności ustawy o materiałach wybuchowych przeznaczonych do użytku cywilnego oraz ustawy w sprawie wykonywania działalności gospodarczej w zakresie wytwarzania i obrotu materiałami wybuchowymi, bronią i amunicją oraz wyrobami i technologiami o przeznaczeniu wojskowym lub policyjnym, wymaga ratyfikacji w trybie art. 89 ust. 1 pkt 5 konstytucji, czyli poprzez zgodę wyrażoną w ustawie. Taką zgodę wstępnie wyraził w dniu 26 stycznia Sejm Rzeczypospolitej Polskiej i skierował na dalsze obrady do Senatu. Dziękuję uprzejmie.

**Przewodniczący Stefan Niesiołowski:**

Dziękuję bardzo.

Przepraszam, ja właściwie powinienem na początku... Witam przedstawicieli rządu. Bardzo przepraszam, że tego nie uczyniłem na początku, otwierając zebranie. Witam też panią posłankę Chrapkiewicz na naszych obradach – bardzo nam miło. I oczywiście witam wszystkich członków naszej komisji i marszałka Marka Ziółkowskiego – serdecznie witamy. Jeszcze raz przepraszam, że od tego nie zacząłem obrad.

Czy są pytania do przedstawiciela MSZ? Proszę uprzejmie.

**Senator Marek Ziółkowski:**

Ja mam pytanie bardzo proste: dlaczego dopiero teraz ta konwencja jest ratyfikowana? Dlaczego myśmy wcześniej nie... Czy to względy gospodarcze, czy jakieś inne stanęły za tą decyzją?

**Zastępca Dyrektora Departamentu Prawno-Traktatowego  
w Ministerstwie Spraw Zagranicznych**

**Andrzej Kremer:**

Panie Marszałku, istnieją okoliczności zarówno formalne, jak i wewnątrzorganizacyjne sporów pomiędzy jednostkami organizacji państwowej. Zasadniczy proces ratyfikacji konwencji rozpoczął się w 1998 r. i nie wszystkie kraje, w tym także nie wszystkie kraje Unii Europejskiej, go zakończyły.

Polska nie uzyskała w 1991 r. zgody na podpisanie tej konwencji, stąd też przystępuje do niej w trybie przystąpienia. Ale jej podpisanie i ratyfikacja były przedmiotem wielu dyskusji między resortami spraw obronnych oraz administracji i spraw wewnętrznych w ubiegłych latach i dopiero w roku 2002 Departament Lotnictwa Cywilnego Ministerstwa Transportu rozpoczął... I tutaj może odpowiem od razu na niepostawione pytanie, dlaczego Ministerstwo Transportu, a nie na przykład Ministerstwo Obrony Narodowej czy Ministerstwo Gospodarki. Ponieważ istnieje ścisły związek

z konwencją montrealską o ruchu lotniczym i z ICAO, wówczas ostatecznie zdecydowano, że resortem wiodącym będzie Ministerstwo Transportu czy Ministerstwo Infrastruktury, i od 2003 do 2005 r. trwały uzgodnienia wewnątrzresortowe, które spowodowane były różnymi trudnościami w przypisaniu zadań organom administracji państwowej oraz skutkami finansowymi wykonania postanowień konwencji. Ostatecznie więc minister spraw zagranicznych dopiero w maju 2005 r. otrzymał dokumenty z Ministerstwa Transportu, 17 sierpnia 2005 r. Rada Ministrów podjęła uchwałę o skierowaniu tego do Sejmu, a na skutek wyborów i rozpoczęcia nowej kadencji dopiero w tej chwili możliwy jest proces ratyfikacyjny.

(*Senator Marek Ziółkowski*: Przepraszam, ad vocem. A te skutki finansowe? Gdyby mógł pan powiedzieć, jak one wyglądają...)

Z uzasadnienia wynika, że te skutki finansowe byłyby wówczas, w roku 2002, rzędu około 400 tysięcy zł. Ja nie potrafię, niestety, udzielić odpowiedzi na pytanie, dlaczego wówczas ta suma wydawała się poszczególnym resortom zbyt znacząca, ponieważ nie leży to w kompetencji ministra spraw zagranicznych.

### **Przewodniczący Stefan Niesiołowski:**

Proszę uprzejmie.

I jeszcze uwaga co do protokołu: ponieważ my robimy protokół, prosimy, żeby się przedstawiać.

### **Sekretarz Stanu w Ministerstwie Transportu i Budownictwa Eugeniusz Wróbel:**

Tak, oczywiście. Eugeniusz Wróbel, sekretarz stanu w Ministerstwie Transportu i Budownictwa.

Panie Marszałku! Wysoka Komisjo!

Uzupełniając wypowiedź przedstawiciela ministra spraw zagranicznych, chciałbym powiedzieć, że jeżeli chodzi o resort, który reprezentuję, to pewne przyspieszenie nastąpiło w 2004 r. właśnie ze względu na sytuację związaną z lotnictwem cywilnym, kiedy to w czerwcu 2004 r. Rada Europejska przyjęła plan działania w zakresie zwalczania terroryzmu nakładający obowiązek przystąpienia do konwencji. Wreszcie w październiku...

(*Sygnal telefonu komórkowego*)

Przepraszam, nie wyłączyłem telefonu.

W październiku 2004 r. nastąpiło przyjęcie rezolucji ICAO dotyczącej ochrony lotnictwa cywilnego, zalecającej ratyfikację konwencji. I to było istotne przyspieszenie, jeśli chodzi o ministra transportu.

Jeżeli chodzi o skutki finansowe, o które pan senator był uprzejmy pytać, to oczywiście oprócz skutków, które związane są z pewnymi zapasami materiałów wybuchowych, z koniecznością zniszczenia... Ale w dosyć długim przedziale czasowym, bo jeżeli chodzi o cywilne instytucje, które nimi dysponują, to mają one na to trzy lata, a jeżeli chodzi o wojsko i policję – piętnaście lat. A więc, według opinii, jest to wystarczający okres, żeby pewne zapasy w ramach ćwiczeń...

(*Głos z sali*: W naturalny sposób.)

W naturalny sposób, w obrocie... Faktem jest jednak to, że nastąpi pewne niewielkie zwiększenie kosztów wyprodukowania materiałów wybuchowych, bo one muszą być wyposażone w jakiś tam chemiczny znacznik, który prawdopodobnie jakoś cenę podniesie. I o ile dobrze pamiętam – niestety nie mam tu materiałów...

(*Głos z sali: 3–5%.*)

O 3–5% zostaną podniesione koszty już nowych materiałów wybuchowych, które będą produkowane według tych przepisów. Dziękuję.

**Przewodniczący Stefan Niesiołowski:**

Czy są pytania?

Proszę bardzo, pan senator Adamczyk.

**Senator Franciszek Adamczyk:**

Ja mam pytanie, czy zakłady w Pionkach już są przygotowane do produkcji znakowanych materiałów, czy jeszcze nie. Dziękuję.

**Sekretarz Stanu  
w Ministerstwie Transportu i Budownictwa  
Eugeniusz Wróbel:**

Nie umiem odpowiedzieć na to pytanie. Na pewno uczestniczyły w konsultacjach przy budowaniu tej ustawy. No, mają trzy lata, żeby się do tego wdrożyć. Dziękuję.

**Przewodniczący Stefan Niesiołowski:**

Dziękuję bardzo.

Skoro nie ma pytań, otwieram dyskusję...

(*Głos z sali: Jeszcze...*)

Aha, jest pytanie, przepraszam.

Pan senator Mazurkiewicz.

**Senator Andrzej Mazurkiewicz:**

Ja może zadam dość naiwne pytanie: co daje to oznakowanie materiałów wybuchowych?

(*Sekretarz Stanu w Ministerstwie Transportu i Budownictwa Eugeniusz Wróbel: Jeśli można, to poproszę pana prezesa Kapisę z Urzędu Lotnictwa Cywilnego.*)

**Prezes Urzędu Lotnictwa Cywilnego Krzysztof Kapis:**

Panie Przewodniczący! Panie i Panowie Senatorowie!

Do protokołu: Krzysztof Kapis, prezes Urzędu Lotnictwa Cywilnego.

Znakowanie daje możliwość automatycznego, komputerowego identyfikowania materiałów wybuchowych, które mogą ewentualnie znajdować się w przesyłkach, i to zarówno w przesyłkach nadawanych standardowo, jak i w przesyłkach

bagażu. A więc nawet bez ingerencji manualnej, czyli otwierania, urządzenia elektroniczne będą w stanie zidentyfikować od razu, czy ładunek, który jest przesyłany, jest ładunkiem wyprodukowanym i przechowywanym na terenie kraju objętego działaniem konwencji, czy też pochodzi ze źródeł nieznanymi. Tutaj przyjmuje się pewne domniemanie, że jeżeli pochodzi z terenu kraju, gdzie obowiązuje dana konwencja i gdzie istnieje system ochrony i system odpowiednich zabezpieczeń, to są bardzo duże gwarancje, że te materiały wybuchowe, po pierwsze, pochodzą z legalnego, pewnego źródła, a po drugie, mogą podlegać przewozowi lotniczemu. Dziękuję bardzo.

**Przewodniczący Stefan Niesiołowski:**

Dziękuję bardzo.

Czy jeszcze są pytania? Nie.

Skoro nie ma, to otwieram dyskusję.

Rozumiem, że nie ma głosów w dyskusji.

W takim razie chciałbym poddać pod głosowanie...

Kto z panów senatorów jest za ratyfikacją konwencji, o której przed chwilą mówiliśmy w punkcie pierwszym porządku dziennego? Wiadomo dobrze, o co chodzi. Kto jest za? Proszę podnieść rękę. (9)

(*Głos z sali:* 9 senatorów za, jednomyślnie.)

Kto jest przeciw? (0)

Kto się wstrzymał? (0)

Dziękuję bardzo, jednomyślnie za.

Przechodzimy do punktu drugiego: rozpatrzenie ustawy o ratyfikacji umowy między Republiką Czeską, Rzeczpospolitą Polską i Republiką Słowacką w sprawie rozwiązania Brygady Wielonarodowej, sporządzonej w Bratysławie w dniu 30 maja 2005 r. Mamy odpowiednie druki sejmowe.

Chciałbym prosić o zabranie głosu przedstawicieli MSZ i MON.

(*Głos z sali:* Czy Ministerstwo Transportu i Budownictwa może się odmeldować?)

Oczywiście, jeżeli państwo chcecie, to możecie zostać, a jeżeli nie, to dziękujemy bardzo, serdecznie dziękujemy.

Sekundeczkę, Panie Generale, tylko pożegnamy...

Dziękuję bardzo państwu. Dziękujemy.

Proszę uprzejmie, pan generał Koziej.

**Podsekretarz Stanu w Ministerstwie Obrony Narodowej  
Stanisław Koziej:**

Stanisław Koziej, podsekretarz stanu w Ministerstwie Obrony Narodowej.

Panie Przewodniczący! Szanowne Panie i Szanowni Panowie Senatorowie!

Brygada czesko-polsko-słowacka została powołana w 2001 r. na podstawie umowy. Jej głównym celem było wsparcie zabiegów Słowacji o uzyskanie członkostwa w NATO poprzez zademonstrowanie jej zdolności do współpracy i współdziałania z państwami członkowskimi, jakimi Polska i Czechy wtedy już były.

Zgodnie z tym porozumieniem brygada składała się ze wspólnego dowództwa, bardzo niewielkiego, w liczbie dwudziestu dwóch oficerów, w tym sześciu oficerów

z Polski, oraz wydzielonych jednostek, które stacjonowały w swoich państwach – z naszej strony był to batalion desantowo-szturmowy.

W czasie funkcjonowania tej brygady odbyło się kilka ćwiczeń, szkoleń głównie na szczeblu właśnie tego dowództwa brygady. W chwili gdy Słowacja w 2004 r. stała się członkiem NATO, pojawił się problem, co dalej z tą brygadą. Ponieważ trzeba by było bardzo zintensyfikować funkcjonowanie tej brygady, zmienić ją, wzmocnić, dostosować do zmieniających się, nowych już warunków członkostwa w NATO, nowych sił reagowania itd., itd., ze strony Słowacji pojawiła się inicjatywa zrezygnowania z tej formacji, rozwiązania jej, na co pozostałe państwa wyraziły zgodę. I w ten sposób doszło do podpisania uzgodnienia o rozwiązaniu tej brygady. Z dniem 30 maja 2005 r. brygada właściwie zakończyła swoją działalność szkoleniową i operacyjną.

Obecnie procedura ratyfikowania stosownego porozumienia w Słowacji została już zakończona, w Czechach jeszcze niedawno ta procedura trwała, a dziś być może też już jest na ukończeniu, mniej więcej w podobnej fazie, w jakiej jest u nas. Dziękuję bardzo.

**Przewodniczący Stefan Niesiołowski:**

Dziękuję bardzo, Panie Generale.  
Czy przedstawiciel MSZ prosił o głos?  
Proszę bardzo.

**Zastępca Dyrektora Departamentu Prawno-Traktatowego  
w Ministerstwie Spraw Zagranicznych  
Andrzej Kremer:**

Ja chciałbym tylko krótko uzupełnić, że od strony formalnoprawnej ratyfikacja umowy o rozwiązaniu będzie oznaczała automatyczne wygaśnięcie umowy, na podstawie której utworzono Brygadę Wielonarodową, ponadto otworzy ona drogę do ostatecznych rozliczeń finansowych, które nastąpią pomiędzy zainteresowanymi stronami w sposób roboczy, tak aby majątki przekazane były równe. I jeżeli chodzi o ratyfikację, to w trybie roboczym dowiedzieliśmy się, że strona czeska i słowacka zakończyły proces ratyfikacji, a Słowacja, jako depozytariusz umowy, oczekuje na polski dokument ratyfikacyjny, aby ogłosić ostateczną datę wygaśnięcia umowy. Dziękuję bardzo.

**Przewodniczący Stefan Niesiołowski:**

Dziękuję bardzo.  
Czy pani posłanka prosi o głos?  
(*Wypowiedź poza mikrofonem*)  
Proszę do mikrofonu.

**Posel Daniela Chrapkiewicz:**

Ja byłam w tej sprawie posłem sprawozdawcą w Sejmie. I nie mam nic do dodania, bo panowie wszystko już powiedzieli.



**Przewodniczący Stefan Niesiołowski:**

Dziękuję bardzo.

Czy są pytania do przedstawicieli rządu?

Proszę bardzo, pan senator Adamczyk, a następnie...

**Senator Franciszek Adamczyk:**

Ja mam krótkie pytanie. Mówimy o rozliczeniach finansowych. O jakiego rządu kwotach my mówimy, jeżeli chodzi o podział majątku, i jakie było zaangażowanie z polskiej strony w całe to przedsięwzięcie? Dziękuję.

**Podsekretarz Stanu w Ministerstwie Obrony Narodowej  
Stanisław Koziej:**

W czasie mniej więcej trzech i pół roku funkcjonowania tej brygady polska strona poniosła wydatki w wysokości około 3 milionów 700 tysięcy zł, w tym 700 tysięcy zł były to wpłaty na rzecz wspólnego dowództwa brygady, pozostała kwota około 3 milionów zł były to koszty osobowe utrzymania oficerów w składzie tego dowództwa brygady.

Na dzisiaj, po rozwiązaniu tej brygady, po jej likwidacji, wartość majątku przekazanego zwrotnie do brygady logistycznej w Opolu wynosi około 400 tysięcy zł, a więc ten wkład taki materialny to było 700 tysięcy zł – 400 tysięcy zł wróciło. Te 3 miliony zł zaś to koszty osobowe. Średnio, można powiedzieć, rocznie koszty utrzymania tej brygady ze strony polskiej wynosiły około 1 miliona zł.

**Przewodniczący Stefan Niesiołowski:**

Dziękuję bardzo, pan senator Lasecki.

*(Głos z sali: Treść pytania pokrywała się z moim pytaniem.)*

*(Brak nagrania)*

Kto z panów senatorów jest za ratyfikacją umowy między Republiką Czeską, Polską i Republiką Słowacką w sprawie Brygady Wielonarodowej? Proszę podnieść rękę. (9)

*(Głos z sali: Jednomyślnie za.)*

Dziękuję bardzo. Rozumiem, że skoro jesteśmy jednomyślnie za, nie ma potrzeby kontynuować głosowania. Dziękuję bardzo.

Przystępujemy do punktu trzeciego: rozpatrzenie ustawy...

Panowie oczywiście mogą zostać...

*(Podsekretarz Stanu w Ministerstwie Obrony Narodowej Stanisław Koziej:*

Chcemy się odmeldować. Można, Panie Przewodniczący?)

Odmeldować się zawsze można, Panie Generale. Dziękuję bardzo.

*(Podsekretarz Stanu w Ministerstwie Obrony Narodowej Stanisław Koziej:*

Z przyjemnością to czynię.)

*(Poseł Daniela Chrapkiewicz: Czy ja również mogę?)*

Oczywiście, dziękuję bardzo.

*(Poseł Daniela Chrapkiewicz: Dziękuję serdecznie.)*

Dziękuję bardzo, Pani Poseł.

Sekundeczkę, może pół minuty przerwy...

(*Senator Marek Ziółkowski: Żeby tylko takie były przerwy.*)

To pan ma okazję to zmienić, Panie Marszałku.

Dziękujemy bardzo.

Przystępujemy do rozpatrywania punktu trzeciego: rozpatrzenie ustawy o ratyfikacji Protokołu dodatkowego do Porozumienia między Republiką Austrii, Królestwem Belgii, Królestwem Danii, Republiką Finlandii, Republiką Federalną Niemiec, Republiką Grecką, Irlandią, Republiką Włoską, Wielkim Księstwem Luksemburga, Królestwem Niderlandów, Republiką Portugalską, Królestwem Hiszpanii, Królestwem Szwecji, Europejską Wspólnotą Energii Atomowej a Międzynarodową Agencją Energii Atomowej dotyczącego wprowadzenia w życie artykułu III ustępy 1 i 4 Układu o nierozprzestrzenianiu broni jądrowej, podpisanego w Wiedniu 22 września 1998 r. W załączeniu odpowiednie druki sejmowe.

Chciałbym prosić przedstawiciela MSZ, a następnie przedstawicieli Ministerstwa Środowiska i Państwowej Agencji Atomistyki o ewentualne zabranie głosu. Proszę bardzo.

**Zastępca Dyrektora Departamentu Prawno-Traktatowego  
w Ministerstwie Spraw Zagranicznych  
Andrzej Kremer:**

Panie Przewodniczący! Państwo Senatorowie!

Historycznie rzecz biorąc, należałoby zacząć od punktu piątego, ponieważ protokół, o którym w tej chwili mówimy, właściwie uzupełnia porozumienie z 1973 r., zawarte w druku senackim nr 64 i rozpatrywane w punkcie piątym porządku dzisiejszych obrad komisji. W związku z tym może krótko przedstawię, w jaki sposób te porozumienia ze sobą się wiążą.

Otóż ustawa o ratyfikacji porozumienia pierwotnego z 1973 r. stanowi o objęciu Polski współpracą między Unią Europejską i Międzynarodową Agencją Energii Atomowej, natomiast protokół dodatkowy do porozumienia, który jest przedmiotem obrad w niniejszym punkcie, został podpisany w 1998 r. i stanowi uzupełnienie i rozwinięcie postanowień pierwotnego porozumienia, które zostało zawarte na podstawie artykułu III ustępy 1 i 4 Układu o nierozprzestrzenianiu broni jądrowej.

Przystąpienie do tego protokołu wynika przede wszystkim z uzyskania przez Polskę członkostwa w Unii Europejskiej. Zgodnie z art. 6 ust. 2 akapit 1, protokołu akcesyjnego nowe państwa członkowskie zobowiązały się przystąpić na warunkach ustanowionych w tym protokole do umów lub konwencji zawartych lub tymczasowo stosowanych przez państwa członkowskie. I to jest jeden z powodów, które skłaniają Polskę do przystąpienia do tego protokołu.

Ponadto Polska jest związana z Międzynarodową Agencją Energii Atomowej na podstawie postanowień Protokołu dodatkowego do Porozumienia między rządem Rzeczypospolitej Polskiej a Międzynarodową Agencją Energii Atomowej o stosowaniu zabezpieczeń w związku z Układem o nierozprzestrzenianiu broni jądrowej z 30 września 1997 r.

Zawartość merytoryczna i cele obu umów międzynarodowych są analogiczne. I to powoduje, że dla uzyskania całkowitej pewności i spójności systemu prawnego Polska ratyfikuje także ten protokół dodatkowy.

Postanowienia dotyczące treści zobowiązań stron są identyczne dla obu umów międzynarodowych. Porozumienie z maja Polska ratyfikowała w maju 2000 r.

We wspomnianym, będącym przedmiotem obrad, protokole dodatkowym pojawia się nowa strona: Wspólnota Euratom, będąca częścią Wspólnot Europejskich, która przejmuje część zobowiązań państwa członkowskiego Unii Europejskiej, związanych z udostępnianiem Międzynarodowej Agencji Energii Atomowej informacji wymaganych protokołem, a co do części zobowiązań staje się współodpowiedzialna razem z państwem członkowskim.

Wejście w życie przedmiotowego protokołu dodatkowego nie spowoduje dla Rzeczypospolitej Polskiej skutków społecznych i gospodarczych innych niż już występujące na skutek związania się wcześniejszymi umowami.

Tyle ze strony Ministerstwa Spraw Zagranicznych. Dodam tylko, że występujące tutaj zobowiązania, dopuszczenia i możliwości kontroli użytkowników materiałów jądrowych i instytucji są powodem związania się, zgodnie z art. 89 ust. 1 konstytucji, poprzez ratyfikację za uprzednią zgodą wyrażoną w ustawie.

Tyle z mojej strony. Jeżeli pan minister chciałby coś dodać...

**Przewodniczący Stefan Niesiołowski:**

Dziękuję bardzo.

Czy przedstawiciel Ministerstwa Środowiska i ewentualnie przedstawiciel Państwowej Agencji Atomistyki chcieliby prosić o głos? Panowie, proszę bardzo.

**Podsekretarz Stanu w Ministerstwie Środowiska  
Mariusz Jędrysek:**

Mariusz Jędrysek, podsekretarz stanu, główny geolog kraju. Nie, nie mamy uwag, to już przeszło. Mówimy jednym głosem, tak że... Dziękuję.

**Przewodniczący Stefan Niesiołowski:**

Dziękuję bardzo.

Otwieram dyskusję.

Proszę bardzo, pan senator Jaroch.

**Senator Andrzej Jaroch:**

Dziękuję bardzo.

W wystąpieniu przedstawiciela MSZ zostało to tak skwitowane, że nie wzrastają koszty w porównaniu do kosztów poprzednio ratyfikowanych czy zawartych umów, ale czy mógłby pan powiedzieć, ile nas kosztuje uczestnictwo w tym porozumieniu. Czy to jest wiedza, którą można gdzieś znaleźć?

**Zastępca Dyrektora Departamentu Prawno-Traktatowego  
w Ministerstwie Spraw Zagranicznych  
Andrzej Kremer:**

Ja chciałbym powiedzieć... To znaczy, powiedziałem, że dla Polski nie powstają żadne nowe zobowiązania w porównaniu z wcześniej już podpisanym między

Polską a Międzynarodową Agencją Energii Atomowej protokołem ratyfikowanym w 2000 r. I w tym sensie, ponieważ te procedury kontrolne są takie same, dla Polski nie powstają dodatkowe koszty finansowe.

Być może pan minister czy przedstawiciel Państwowej Agencji Atomistyki będą w stanie to bardziej precyzyjnie wyjaśnić, ale generalnie ten protokół dodatkowo oznacza przeniesienie części uprawnień wewnątrz krajowych na Euratom, który występuje wobec Międzynarodowej Agencji Energii Atomowej jako organ reprezentujący wszystkie państwa członkowskie Unii Europejskiej i przedstawiający łącznie elementy kontroli i sprawozdawczości wszystkich państw w stosunku do Międzynarodowej Agencji Energii Atomowej.

Można by więc przypuszczać, że być może nawet będzie to przyczyniało się do zmniejszenia intensywności działań naszych organów czy do zmniejszenia kosztów, ponieważ część tych zadań będą wykonywali urzędnicy Euratomu.

**Przewodniczący Stefan Niesiołowski:**

Dziękuję bardzo.

Czy są pytania? Czy ktokolwiek z państwa chce zabrać głos?

Skoro nie, to przystępujemy do głosowania.

Kto z panów senatorów jest za przyjęciem ustawy o ratyfikacji Protokołu dodatkowego do Porozumienia... i dalej, jak już mówiłem? Proszę podnieść rękę. (9)

(*Głos z sali: Jednogłośnie za.*)

Głosowanie jednomyślne, więc dalej nie głosujemy. Dziękuję bardzo.

Przystępujemy do punktu czwartego porządku obrad: rozpatrzenie ustawy o ratyfikacji Protokołu o przywilejach i immunitetach Europejskiej Organizacji Badań Jądrowych, podpisanego dnia 17 grudnia 2004 r. w Genewie. Odpowiednie druki sejmowe w załączeniu.

Chciałbym prosić o zabranie głosu, jeżeli oczywiście zechcą, przedstawiciele MSZ, a także Ministerstwa Środowiska i Państwowej Agencji Atomistyki. Proszę bardzo.

**Zastępca Dyrektora Departamentu Prawno-Traktatowego  
w Ministerstwie Spraw Zagranicznych**

**Andrzej Kremer:**

Panie Przewodniczący! Szanowni Państwo Senatorowie!

Przedłożony do ratyfikacji Protokół o przywilejach i immunitetach Europejskiej Organizacji Badań Jądrowych, znanej powszechnie jako CERN, który utworzony został w Szwajcarii w 1954 r. przez Europejską Organizację Badań Jądrowych, jest szczególnym rodzajem porozumienia, które zawierane jest pomiędzy państwem a jedną z wielu organizacji międzynarodowych. Przedmiotem tego porozumienia jest uznanie osobowości prawnej tejże organizacji i przydzielenie jej pracownikom i przedstawicielom pewnych przywilejów i immunitetów, jakie przyznawane są podobnej klasy i rangi organizacjom.

Zainteresowanie Polski akurat Europejską Organizacją Badań Jądrowych wywodzi się stąd, że przedstawiciele polskiej nauki od wielu lat aktywnie uczestniczą w pracach międzynarodowego ośrodka fizyki jądrowej i prowadzą tam także znaczące badania naukowe uzupełniające czy niemożliwe do wykonania w warunkach krajowych ze względu na taki, a nie inny rozwój naszych własnych jednostek badawczych.

W tym celu został wybudowany na terytorium Szwajcarii, między innymi z pewnym udziałem Polski, największy akcelerator na świecie, a laboratorium CERN pozwala naukowcom korzystać z najnowszych urządzeń badawczych.

Organizacja ta prowadzi swoją działalność statutową nie tylko w Szwajcarii, ale także na terytorium Francji, a jej członkami w 2005 r. było dwadzieścia państw, w tym Polska.

Jako organizacja międzyrządowa Europejska Organizacja Badań Jądrowych, zgodnie z powszechną praktyką międzynarodową, ubiega się o zagwarantowanie odpowiedniego statusu prawnomiędzynarodowego, umożliwiającego zapewnienie sprawnej realizacji jej zadań. Statut ten został uregulowany w przedstawionym dzisiaj Protokole o przywilejach i immunitetach Europejskiej Organizacji Badań Jądrowych. Zakres przyznanych tutaj uprawnień nie wychodzi poza ramy przewidziane w innych tego rodzaju umowach, w których Polska jest stroną.

Oprócz Polski osiem krajów zgłosiło już potwierdzenie ratyfikacji, w innych procedury ratyfikacyjne się toczą.

Co do trybu związania Polski, to ten protokół nie zawiera żadnych postanowień sprzecznych zarówno z polskim prawem, jak i prawem Unii Europejskiej, nie wymaga on zmian w ustawodawstwie. Zaproponowano jednak ratyfikację za uprzednią zgodą wyrażoną w ustawie ze względu na to, że materia, przywileje i immunitety, w tym ewentualne korzystanie z przywilejów fiskalnych, stanowi materię ustawową i wypełnia konstytucyjny wymóg art. 89 ust. 1. Dziękuję uprzejmie.

**Przewodniczący Stefan Niesiołowski:**

Dziękuję bardzo.

Panowie?

*(Głos z sali: Nie, nie mamy uwag. Dziękujemy.)*

Otwieram dyskusję.

Proszę państwa, skoro nie ma uwag, przystępujemy do głosowania.

Kto z panów senatorów jest za przyjęciem ustawy o ratyfikacji Protokołu o przywilejach i immunitetach Europejskiej Organizacji Badań Jądrowych? Proszę podnieść rękę. (9)

*(Głos z sali: Jednomyślnie za.)*

Dziękuję bardzo. Wobec wyniku głosowania – jednomyślnie za – nie kontynuujemy głosowania. Dziękuję bardzo.

Przystępujemy do punktu piątego i ostatniego dzisiejszego posiedzenia komisji...

*(Wypowiedź poza mikrofonem)*

...rozpatrzenie ustawy o ratyfikacji Porozumienia między Królestwem Belgii, Królestwem Danii, Republiką Federalną Niemiec, Irlandią, Republiką Włosa, Wielkim Księstwem Luksemburga, Królestwem Niderlandów, Europejską Wspólnotą Energii Atomowej i Międzynarodową Agencją Energii Atomowej dotyczącego wprowadzenia w życie artykułu III ustępy 1 i 4 Układu o nierozprzestrzaniu broni jądrowej, podpisanego w Brukseli dnia 5 kwietnia 1973 r. Odpowiednie druki sejmowe w załączeniu.

Proszę o zabranie głosu przedstawiciela MSZ i ewentualnie przedstawicieli Ministerstwa Środowiska i Państwowej Agencji Atomistyki. Proszę bardzo.

**Zastępca Dyrektora Departamentu Prawno-Traktatowego  
w Ministerstwie Spraw Zagranicznych**

**Andrzej Kremer:**

Panie Przewodniczący! Szanowni Państwo Senatorowie!

Jak już wspomniałem, to porozumienie, będące wprowadzeniem w życie artykułu III ustępy 1 i 4 Układu o nierozprzestrzenianiu broni jądrowej, jest w ciągu historycznym wcześniejsze, więc niezbędna jest jego ratyfikacja, aby można było ratyfikować protokół dodatkowy, o którym była mowa w punkcie trzecim dzisiejszego posiedzenia komisji.

Porozumienie to wprowadza szereg mechanizmów kontrolnych dla państw, które ratyfikowały Układ o nierozprzestrzenianiu broni jądrowej, i w tym sensie Polska wdroży także te procedury u siebie, realizując w rzeczywistości istniejące już procedury, które wynikają z porozumienia pomiędzy Międzynarodową Agencją Energii Atomowej a rządem PRL z 1972 r.

W związku z tym wdrożenie do prawa wewnętrzkrajowego postanowień tego porozumienia nie zmieni w zasadzie istniejącego porządku prawnego w Polsce, ponieważ Polska stosuje od 1972 r. te mechanizmy, które w tym porozumieniu zostały zastosowane. Ta ratyfikacja ma raczej charakter formalnoprawny, ponieważ bez tej ratyfikacji nie można ratyfikować protokołu dodatkowego do tegoż porozumienia, które, jak już wspomniałem, wprowadza zmiany polegające na przeniesieniu części uprawnień organów wewnątrz krajów na Euratom. Dziękuję uprzejmie.

**Przewodniczący Stefan Niesiołowski:**

Dziękuję bardzo.

Panowie?

(*Głos z sali:* Ponownie nie mamy uwag. Dziękuję.)

Dziękuję bardzo.

Proszę bardzo, pan senator Ziółkowski.

**Senator Marek Ziółkowski:**

Ja tak z czystej ciekawości... Proszę mi powiedzieć, dlaczego lista krajów, które są w punkcie trzecim i piątym, jest różna i dlaczego niektóre kraje weszły do tego układu, a inne nie. Bo to wywołuje pewien mój niepokój, powiedziałbym.

(*Wypowiedzi w tle nagrania*)

No tak, ja wiem, ale niektórych tu brakuje.

(*Zastępca Dyrektora Departamentu Prawno-Traktatowego w Ministerstwie Spraw Zagranicznych Andrzej Kremer:* Pan marszałek pyta o państwa, które ratyfikowały porozumienie z 1973 r.?)

Tak. I o ten protokół, którego kwestię rozpatrywaliśmy w punkcie trzecim, lista jest tam dłuższa. To znaczy, czy te procedury ratyfikacji trwają jeszcze, czy niektóre... Pan mówił poprzednio o dwudziestu krajach, jeżeli chodzi o państwa Unii. Prosiłbym o krótkie naświetlenie tego.

**Zastępca Dyrektora Departamentu Prawno-Traktatowego  
w Ministerstwie Spraw Zagranicznych  
Andrzej Kremer:**

Jeżeli chodzi o realizację i wdrożenie w życie artykułu III z 1973 r., to dwa kraje, to znaczy Republika Francuska oraz Zjednoczone Królestwo Wielkiej Brytanii i Irlandii Północnej, nie są stronami tego porozumienia, ponieważ one jako mocarstwa

atomowe zawarły odrębne porozumienie w ramach Układu o nierozprzestrzenianiu broni jądrowej, które wdrażają dodatkowe procedury kontrolne w stosunku do broni atomowej, której Polska nie posiada. I to jest przyczyną, dla której one tym porozumieniem nie zostały objęte: one posiadają dalej idące czy szersze porozumienie odnośnie do... Nie wiem, czy to wyczerpuje...

**Przewodniczący Stefan Niesiołowski:**

Ja przepraszam, panu marszałkowi chodzi... Ani Republiki Francuskiej, ani Wielkiej Brytanii nie ma i w jednym, i w drugim. Pan marszałek pyta, dlaczego w punkcie trzecim i w punkcie piątym, tak streszczając, jest inna liczba państw. O to chodzi. Tam nie ma również tych państw, o których pan dyrektor...

*(Senator Marek Ziółkowski: Tu się pojawia Portugalia, Hiszpania i tak dalej.)*

*(Głos z sali: Panie Marszałku, jeśli mogę.)*

Proszę przejąć.

*(Głos z sali: Proszę zwrócić uwagę na daty. Tu chodziło o to, że Wspólnota Europejska liczyła różną ilość...)*

*(Wypowiedzi w tle nagrania)*

*(Głos z sali: W 1973 r. byli pierwotni...)*

*(Senator Marek Ziółkowski: I to dotyczyło tylko członków Wspólnoty w danym momencie.)*

*(Głos z sali: Gdybyśmy teraz podpisywali następną umowę, to Polska byłaby także uwzględniona.)*

*(Senator Marek Ziółkowski: Rozumiem, to wyjaśnia tę rozbieżność.)*

Dziękuję bardzo.

Czy jeszcze ktoś z państwa prosi o głos?

Skoro nie, to przystępujemy do głosowania.

Kto z panów senatorów jest za przyjęciem ustawy o ratyfikacji porozumienia pomiędzy wymienionymi w punkcie piątym państwami? Proszę podnieść rękę. (9)

*(Głos z sali: Jednogłośnie za.)*

Dziękuję bardzo. Wobec jednomyślności nie kontynuujemy głosowania.

W takim razie pozostaje... Oczywiście, są wolne wnioski. Chodzi o pięć punktów porządku, który wyczerpaliśmy. Ja chciałbym zaproponować, jeżeli komisja wyrazi zgodę, na sprawozdawcę komisji, do referowania wszystkich tych punktów, pana senatora Rau... Czy Rau? Nie wiem.

Panie Senatorze, odmienia się pańskie nazwisko?

*(Senator Zbigniew Rau: I tak jest dobrze, i tak jest dobrze. Dziękuję.)*

Komisja, jak rozumiem, to akceptuje. W takim razie dziękuję.

*(Senator Zbigniew Rau: Dziękuję za zaszczyt.)*

Dziękuję, że pan się zgodził tego podjąć.

Oczywiście, jeżeli są jakieś uwagi, to proszę bardzo. Rozumiem, że nie ma. W takim razie raz jeszcze wszystkim dziękuję. Dziękuję przedstawicielom rządu i jeszcze raz wszystkim obecnym.

Zamykam posiedzenie komisji.

*(Koniec posiedzenia o godzinie 14 minut 40)*

Kancelaria Senatu

Opracowanie i publikacja:

Biuro Prac Senackich, Dział Stenogramów

Druk: Biuro Administracyjne, Dział Wydawniczy

Nakład: 5 egz.

ISSN 1643-2851